

KOLIBRI

HISZPANIA

Costa del Sol

Stolica: Madryt

Powierzchnia: 504 645 km²

Ludność: 47 150 tys.

Waluta: euro (EUR), 1 EUR = 100 centów

Napięcie: 230 V

Język: hiszpański

Wiza: wiza nie jest wymagana

Krótką informacja

Długie, piaszczyste plaże, niezawodna pogoda i niezwykle dziedzictwo kulturowe „Wybrzeża Słońca”.

Informacje ogólne

„Wybrzeże Słońca” jest najdalej położonym na południe hiszpańskim wybrzeżem Morza Śródziemnego. Rozciąga się na długości ponad 250 km od Gibraltaru do Zatoki Almeria i jest jednym z najchętniej odwiedzanych regionów Hiszpanii. Wspaniałe klify, skaliste urwiska, malownicze zatoki i długie plaże nad ciepłym morzem, a także niezawodna, słoneczna pogoda przez większą część roku przyciągają tu turystów z całego świata. Wypoczynek na brzegu Południowej Hiszpanii umożliwia poznanie jednego z najciekawszych i najbardziej charakterystycznych regionów europejskich jakim jest Andaluzja. Wspaniała regionalna kuchnia, tradycje spotykane na każdym kroku, przeplatające się wpływy arabskie z hiszpańskimi, a także pasja do muzyki i niezwykle krajobrazy pozwalają poznać Hiszpanię z zupełnie innej strony. Niezwykłe dziedzictwo kulturowe tego regionu doprowadziło do wpisania kilku miast na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO, a pochodzące stąd flamenco uznano za jedno z Niematerialnych Dziedzictw Ludzkości.

Poza pięknem przyrody i niesamowitymi zabytkami kolejnym atutem tego miejsca jest świetnie zorganizowana baza hotelarska, gastronomiczna i szeroka oferta rekreacyjna. Każdy znajdzie tu coś dla siebie, a wakacje w Andaluzji z pewnością na długo zostaną w pamięci.

Największym miastem i kurortem Costa del Sol jest Malaga - położony u podnóża Gór Betyckich duży port handlowy, rybacki, stocznia, baza marynarki wojennej. Bez wątplenia jest to jedno z najbardziej kosmopolitycznych miast Europy, gdzie nowoczesność i otwartość mieszkańców przeplata się pięknymi pamiątkami po bogatej historii i tradycjami Andaluzji. Właśnie tu na świat przyszedł m.in. Pablo Picasso i Antonio Banderas. Niezwykła historia tego miasta sięga aż VIII w. p.n.e. kiedy na te tereny przybyli Fenicjanie z Tyru i założyli kolejno dzisiejszy Kadyks, Almunecar i Malagę. Miasto rozwijało się bardzo szybko i bogaciło dzięki położeniu na szlaku handlowym między Kadyksem a Barceloną, prowadzącym dalej do Rzymu. Po długiej obronie Malaga dostała się pod panowanie arabskie w VIII w., a ponad siedemset lat rządów islamskich poskutkowało wspaniałymi zabytkami, wpływami w tradycyjnej kuchni i obyczajach. Stała się wtedy znaczącym portem stoczniovym i handlowała afrykańskim złotem. Kiedy tereny południowej Andaluzji odzyskali katolicy królowie do niewoli dostali się wszyscy mieszkańcy miasta, którzy przeżyli długie oblężenie. Na pamiątkę zwycięstwa w maladze wybudowano okazałe klasztory de la Victoria (zwycięstwa) i de la Trinidad (Św. Trójcy). Po wielkich odkryciach geograficznych miasto stało się jednym z najważniejszych portów handlowych z Nowym Światem, jednak po wypędzeniu Moryksów (Maurów, którzy przeszli na katolicyzm), powodziach i wielkiej epidemii znacznie podupadło. Kolejny rozkwit miasta zaczął się w XIX w., kiedy to rozbudował się port, unowocześniono stocznię, a gospodarkę napędzał przemysł. Nie trwał on jednak długo, a zamykane kolejno fabryki, plaga filoksery w pobliskich winnicach i bombardowania podczas wojny domowej w 1936-39 r. znacznie osłabiły miasto. W połowie ubiegłego stulecia postawiono jednak na rozwój

turystyki, rozbudowę infrastruktury i oczyszczenie plaż co sprawiło, że Malaga jest dziś jednym z największych i najbardziej atrakcyjnych kurortów Europy. Do jej największych atrakcji należy ogromna korrida, katedra, ruiny twierdzy i teatru rzymskiego, a także XIV-wieczny zamek Gibralfaro na skalistej górze, nazywany często latarnią morską. Malaga posiada długą na 2,5 km km plażę, która rozciąga się na wschód od portu.

Motril – niewielki kurort wypoczynkowy położony ok. 85 km na wschód od Malagi posiadający szeroką ofertę hoteli w różnym standardzie, a także pola campingowe i kwatery prywatne. Wzdłuż wybrzeża ciągnie się szeroka plaża z gruboziarnistym piaskiem, która jest łagodnie nachylona w stronę morza i dobrze zagospodarowana rekreacyjnie.

Almunecar – miasto położone na wybrzeżu, które lokalnie nazywane jest Costa Tropical ze względu na bujną roślinność i specyficzny mikroklimat panujący również w kurorcie. Miasto powstało z fenickiej kolonii nazywanej Sexi, a do dziś mieszkańcy nazywają siebie Sexitanos. Burzliwa i niezwykle bogata historia pozostawiła po sobie wiele pamiątek, jak akwedukty z czasów rzymskich, przebudowany wielokrotnie przez Maurów i królów katolickich zamek oraz wiele kościołów. Kurort posiada długą i szeroką plażę żwirową, miejscami kamienistą.

Nerja – położony ok. 50 km na wschód od Malagi kurort, który posiada kilka plaż otoczonych klifami i uważana jest za największe centrum nurkowe Costa del Sol dzięki wspaniałej faunie i florze podwodnego Parku Narodowego Maro-Cerro Gardo. Okolice miasta to wspaniałe tereny spacerowe, gdzie pośród plantacji papai i awokado można znaleźć wiele śladów bogatej historii regionu. Ślady najdawniejszych osadników można zobaczyć w pobliskiej jaskini, gdzie w ubiegłym wieku odkryto wiele malowideł ściennych, a pamiątki dalszej historii miasta to: monumentalny akwedukt, kościół El Salvador i barokowa pustelnia z XVIII w. Jednym z najstojniejszych miejsc miasta jest Balkon Europy – punkt widokowy z wysokiego klifu, który zawdzięcza swą nazwę zachwyconemu widokiem królowi Alfonsowi III. Na pamiątkę tego wydarzenia ustawiono posąg króla przy poręczy zabezpieczającej taras widokowy.

Torre de Mar – malowniczo położone u podnóża gór miasto słynące z białych domków, długiej, piaszczystej, gruboziarnistej plaży, wzdłuż której ciągnie się promenada oraz charakterystycznej latarni morskiej. Atrakcją Torre de Mar są rejsy organizowane przez małe firmy w porcie jachtowym, podczas których można popływać w morzu z delfinami.

Torremolinos – słynące z bujnego życia nocnego i wielu rozrywek miasto położone na południowy zachód od Malagi. Kurort posiada bardzo kosmopolityczną atmosferę dzięki przyjeżdżającym tu z całego świata turystom, a świetnie zorganizowana baza noclegowa i gastronomiczna gwarantują różnorodność i niezapomniany wypoczynek. Mieści się tu duży park wodny, w niedalekiej odległości (3 km) znajduje się park rozrywki Tivoli, a wiele wypożyczalni sprzętu wodnego i rowerów pozwala aktywnie spędzić czas.

Benalmadena – popularny kurort wypoczynkowy połączony z Torremolinos 6-kilometrową promenadą, który poza piękną plażą del Lido nad czystym, ciepłym morzem oraz szeroką ofertą hotelarsko-gastronomiczną ma do zaoferowania delfinarium, duże kasyno, wiele dyskotek i barów, a w niewielkiej odległości od centrum park rozrywki Tivoli oraz port jachtowy zbudowany w stylu mauretańsko-andaluzyjskim – uważany za jeden z najpiękniejszych w Europie. Jeszcze w połowie ubiegłego stulecia Benalmadena była niewielkim miasteczkiem z zabytkowym centrum, a dziś jest jednym z najbardziej znaczących kurortów Costa del Sol.

Fuengirola – kurort z 8-kilometrową plażą, którego najbardziej rozpoznawalnym miejscem jest okazała mauretańska forteca. Miejscoowość założona była za czasów rzymskich i rozwinęła się znacznie pod panowaniem arabskim jako Suel, jednak we wczesnym średniowieczu strawił ją pożar, a na zgliszczach pod zamkiem wzniesiono miasto Fort-Jirola. Najstojniejszym wydarzeniem w mieście była zwycięska bitwa napoleońska, w której uczestniczyli polscy żołnierze przeciwko sprzymierzonym wojskom hiszpańskim i brytyjskim. Warto z pewnością zobaczyć tutejszą arenę korridy, wejście do Świątyni oraz malowniczy port. Miasto dysponuje dużą liczbą hoteli o różnym standardzie.

La Cala – niewielka miejscowość turystyczna z hotelami o wyższym standardzie i 3 polami golfowymi, którą szczególnie upodobał sobie turyści z Anglii. Znajduje się tu malowniczy, tradycyjny port rybacki i dobrze zagospodarowana rekreacyjnie złota, piaszczysta plaża.

Marbella – miasto położone malowniczo między górami a ciepłym morzem, które posiada rozbudowany port jachtowy, kilka piaszczystych plaż, bogatą ofertę noclegową i gastronomiczną. Od wielu lat jest to ulubione miejsce wypoczynku ważnych osobistości, królewskich rodzin, szejków i zasłużonych torreadorów. Obecność potentatów naftowych z Dalekiego Wschodu doprowadziła do powstania tu hoteli i restauracji o bardzo wysokim standardzie, wybudowano wiele kasyn, duży meczet, a niektóre nazwy w mieście pisane są również w języku arabskim.

Estepona – popularny kurort z prawie 20-kilometrowym wybrzeżem z plażą piaszczystą, a poza miastem piaszczysto-żwirową, która w całości oznaczona jest Błękitną Flagą oznaczającą bardzo dobre zagospodarowanie i warunki wypoczynkowe. Ta malowniczo położona w pobliżu gór miejscowość w pierwotnym planie miała stać się miejscem, gdzie powstanie Euro Disney Land, jednak ostatecznie wybudowano go po Paryżu. Na zachód od miasta rozciąga się plaża Costa Natural – bardzo popularna wśród naturystów.

Tarifa – jest niewielką miejscowością z długą piaszczystą plażą znajdującą się na wysuniętym najbardziej na południe krańcu Europy – przylądku Punta Tarifa. Przy dobrej widoczności widać leżące po drugiej stronie Cieśniny Gibraltarskiej marokańskie miasto Tanger. Kurort jest rajem dla miłośników kitesurfingu, windsurfingu i żeglarstwa, którzy przybywają tu licznie przez cały rok, a najwyższa w całej Hiszpanii liczba słonecznych dni, znakomita i różnorodna oferta hoteli i restauracji oraz bujne życie nocne sprawia, że jest to jedno z najczęściej odwiedzanych miejsc południowego wybrzeża. Często słyszy się tutaj też trafne stwierdzenie, że na zachód od skalistego cypla na wybrzeżu rozciąga się Wybrzeże Światła (Costa de la Luz), a na wschód Wybrzeże Słońca. Strategiczne położenie miasta było przyczyną wybudowania tu przez różnych władców potężnych fortyfikacji, co dziś stanowi największą atrakcję.

Kuchnia

Różnorodność regionalna, bogactwo smaków i aromaty hiszpańskiej kuchni sprawiają, że stała się ona jedną z najlepszych i najbardziej cenionych na świecie. Bogactwo smaków i odmienność w menu można zauważyć nie tylko porównując potrawy regionów nadmorskich, równinnych czy górskich, ale także między danymi prowincjami a nawet sąsiednimi miastami. W wielu regionach, głównie centralnych pojawia się kilka takich samych potraw jak gazpacho (chłodnik) czy ajo-arriero (duszony słony dorsz), ale jest wiele kuchni, które tylko w swoim regionie kultywują stare tradycje kulinarne, jak Katalonia, Kastylija-Leon, Lewant oraz miasta Segowia, Cuenca lub San Sebastian.

Cechą charakterystyczną wszystkich kuchni regionalnych jest zamiłowanie do świeżości, a bardzo dobrze rozwinięty transport sprawia, że obrót towarami jest bardzo szybki. Bogactwo owoców morza w menu centralnych regionów również nie jest przypadkiem, gdyż kilka godzin po wyłowieniu ryby czy inne morskie specjały są dowożone już do miast centralnej Hiszpanii. Dla ciekawostki można dodać, że właśnie w centralnie położonym Madrycie mieści się druga, największa hurtownia ryb na świecie.

Niezwykle popularne w Hiszpanii są tapas – przekąski serwowane do wina, piwa czy jako niewielki danie między głównymi posiłkami. Pochodzą one z Andaluzji i początkowo był to kawałek sera lub szynki kładziony przy szklance z winem, żeby nie dostał się do niej żaden kurz. Dziś każdy region Hiszpanii posiada swoje oryginalne i urozmaicone tapas, a nawet powstały niewielkie lokale gastronomiczne pod tą samą nazwą serwujące tylko przystawki i wino. Za najlepsze tradycyjne przystawki ceniona jest Sevilla, a nowoczesne i wymyślne dostaniemy w San Sebastian. Bywa, że są one podawane w małych ilościach za darmo jeżeli wybieramy wino do degustacji lub inne lokalne trunki. Do najpopularniejszych andaluzyjskich tapas należą: roladki z oliwkami, szynka Serrano oraz wszelkie małe przekąski podawane z charakterystycznym dla regionu sosem Tampenade. Jest on robiony od wieków według tego samego przepisu i zawiera drobno posiekane czarne i zielone oliwki, zmielone migdały, czosnek i zmiksowane anchois.

Hiszpańskie wina znane są na świecie od wielu stuleci, jednak zwiedzając poszczególne regiony tego pięknego kraju odkryjemy lokalne specjały dostępne tylko na małym obszarze przy pobliskich winnicach. Najbardziej znanym i cenionym gatunkiem wina hiszpańskich jest Rioja – czerwone wino wytwarzane z soku owoców rosnących w różnych strefach w regionie o tej samej nazwie. Tradycje jego wytwarzania sięgają aż II w., kiedy to Rzymianie zlecieli uprawę winorośli z przeznaczeniem na wino dla legionistów. Istnieje również hipoteza, że szczepy tutejszych roślin dotarły dzięki podbojom Rzymskim do Bordoux, gdzie również wytwarzane są z nich najlepsze wina. W średniowieczu, dzięki położeniu na szlaku do Santiago de Compostella wino zaczęło zyskiwać większą sławę, a w XVI w. poprzez porty morskie w Bilbao oraz Santander eksportowane były do Holandii i Anglii. Pod koniec XVIII w., zainspirowany podróżą do Bordoux ksiądz Don Manuel Quintano z Burgos wprowadził do produkcji dębowe beczki co znacznie poprawiło jakość win i szybkość ich transportu. W połowie XIX w. pobliskie winnice w Galicji, a następnie większość francuskich dotknęły epidemie chorób, co spowodowało przenoszenie się i zwiększenie produkcji regionu La Rioja. Rozwój i ekspansja na rynki światowe zostały zahamowane przez klęskę głodu w latach 30 ubiegłego wieku, kiedy to wykarczowano większość winnic pod uprawy zboża. Wiele winnic działa jednak do dnia dzisiejszego, a w 2 mieszczą się muzea przedstawiające procesy produkcji wina w dawnych latach.

Wschodnia Hiszpania zdobyła sławę ze względu na bogate, balsamiczne wina czerwone, które swoją historią sięgają czasów kiedy na ciemnych wzgórzach Tarragony kartuzjańscy mnisi sadzili specjalne odmiany winorośli. Dziś z tej właśnie okolicy pochodzą najmocniejsze i najdroższe hiszpańskie wina. Innym tradycyjnym napojem alkoholowym jest sangria, która robiona jest na bazie wina, soków owocowych i często innych domieszek smakowych. Napój pochodzi z Walencji, ale rozpowszechniony jest głównie na wybrzeżach i w centrum kraju.

Podstawą kuchni andaluzyjskiej jest wzmocnione wino sherry (16-20% alkoholu), które dodawane jest do wielu potraw ciepłych i zimnych by nadać im niezwykły aromat. Pochodzi ono z rejonu Jerez de la Frontera, a swoją popularność zyskało w XVI w. kiedy dzięki odkryciom geograficznym rozprzestrzeniło się do Nowego Świata. Kiedy Anglicy zdobyli Kadyks wśród łupów wojennych zabrali z portu ponad 2900 beczek tego właśnie wina, które spopularyzowano w Wielkiej Brytanii jako alkohol elit.

Andaluzja słynie z wielu gatunków gazpacho (chłodników), z których dużą popularnością cieszy się sopas ajo blanco – migdałowa zupa o charakterystycznym smaku. W całym kraju podaje się jednak równie popularny i wywodzący się z południa chłodnik na bazie pomidorów – uznawany za bombę witaminową i najlepszy posiłek na upalne dni. Warto spróbować też chłodnika Salmorejo, który jest gęstszy niż tradycyjne gazpacho i podawany jest z dodatkami, jak np. jajkiem ugotowanym na twardo czy kawałkami szynki Serrano. W regionie popularnym daniem jest również pescadito frito – mieszanka wielu gatunków, smażonych ryb oraz potajes – potrawy z duszonej fasoli. Andaluzja, wraz z sąsiednią Estremadurą, są największym producentem wybornej szynki z czarnych świń iberyjskich (jamon iberico), które po wypasie na kasztanach i żółdziejach oraz odpowiednim przyprawieniu dają szynkę o orzechowym posmaku. Często w miejscowościach oddalonych od wybrzeża, głównie na terenach wiejskich króluje dziczyzna, opiekana na ruszcie baranina oraz domowe, owcze sery o niezwykłym smaku.

Do głównych posiłków rzadko podawana jest jakakolwiek surówka czy choćby warzywa do dekoracji, co nie znaczy wcale, że Andaluzja nie oferuje w swoim menu sałatek. Są one tu niezwykle cenione i występują w wielu ciekawych odmianach. Najpopularniejsza jest tzw. hiszpańska sałatka domowa przyrządzana z drobnych kawałków tuńczyka, oliwek, zielonej i czerwonej papryki, pomidorów, cebuli i jajek gotowanych na twardo z dodatkiem oliwy z oliwek i octu winnego z wina Sherry.

Dania główne opierają się na mięsie, rybach i owcach morza, ale nie brakuje w nich też ryżu lub różnego rodzaju makaronów, czego doskonałym przykładem jest pyszny makaron Puttanesca podawany z kaparami, pietruszką, ostrymi papryczkami, pomidorami i czosnkiem. Prawdziwym rajem dla smakoszy są dania mięsne z regionalnymi dodatkami, jak: kurczak Dijon z oliwkami, wieprzowa polędwica w sosie z oliwek i mango, tortilla z sosem z oliwek i awokado czy wołowina z pomarańczami i sherry.

Po posiłku częstym deserem są świeże owoce lub hiszpański creme caramal występujący pod różnymi regionalnymi nazwami (w Andaluzji – tocino de cielo, w Katalonii – crema catalana).

Obyczaje

Hiszpanie to naród uwielbiający tłum i zabawę. Często spotykają się w barach na rozmowy czy wspólne zabawy uciekając od siedzenia w domu. W większości, nawet niewielkich miast znakomitą porą spotkań są popołudnia, a po 20 ulice i bary zapełniają się ludźmi w każdym wieku, którzy prowadzą konwersacje. Uwielbiają się również bawić, z czego słyną na całym świecie, a ogromna ilość festiwali i świąt jest to tego znakomitą okazją.

Bez wątpienia najsłynniejszą tradycją hiszpańską jest korrida – widowisko walki człowieka z bykiem oglądane na specjalnie przystosowanych arenach i ogromnymi wodowaniami. Ten rodzaj rozrywki przywędrował razem z plemionami arabskimi i stanowił widowisko tylko dla elity. Torreador walczący z bykiem – z czasem posiadający bogato zdobione stroje i nakrycie głowy – drażni i zachęca byka do walki czerwoną płachtą (muletą), by ostatecznie wbić mu w kark włócznię. Bycie torreadorem było niegdyś zajęciem dla wybrańców, a niezwykła odwaga i spryt były nagradzane pozycją w społeczeństwie. W większości krajów, gdzie rozprzestrzeniły się hiszpańskie tradycje, ze względu na brutalność widowiska zamienione zostało ono na przedstawienie teatralne, jednak w samej Hiszpanii od wielu lat coraz bardziej budzi sprzeciw różnych środowisk. Niektóre regiony Hiszpanii jednak wycofują się z tradycyjnej korridy – jak. np. Parlament Katalonii rezygnujący z krwawych przedstawień od 1 stycznia 2012.

Najbardziej znanym tańcem hiszpańskim jest bez wątpienia flamenco – niezwykle ekspresyjny taniec nawiązujący do tradycji andaluzyjskich cyganów. Związane są z nim nie tylko specyficzna muzyka i śpiew, ale również barwne stroje, mimika twarzy i gesty tancerzy. Panie dumnie prezentują się w falbaniastych sukniach i kolorowych gorsetach, a panowie noszą czarne lub granatowe, obcisłe spodnie i białą koszulę z apaszką. Taniec ten wykonywany jest zarówno w parze jak również solo najczęściej przy akompaniamencie gitary, ale zdarza się też, że dodatkowo w tle brzmi flet lub wiolonczela. Najważniejszy we flamenco jest rytm – wygrywany na bębnach, kastanietach, obcasami butów, a do najczęstszych rekwizytów należą wachlarze, kwiaty i chusty. Występy odbywają się w specjalnych barach, czasem w tawernach, na niewielkich scenach teatrów, a czasem nawet na ulicach. Ekspresja, duma, żywiołowość i piękno tańca wymownie odzwierciedla przywiązanie Hiszpan do tradycji i potwierdzenia swego pochodzenia. 17 listopada 2010 r. taniec ten został wpisany na Listę Arcydział Ustnego i Niematerialnego Dziedzictwa UNESCO.

Mieszkańcy różnych regionów kraju bardzo się od siebie różnią, na co wpłynęła długa historia kraju, dostęp do zasobów naturalnych czy uleganie wpływom innych narodów. Dlatego często Hiszpanie mówią o sobie, że nie są jednolitym narodem, ale dzięki temu bardzo ciekawym i zróżnicowanym. Większość cudzoziemców kojarzy Hiszpanię z gorącą Andaluzją, gdzie dumni i bardzo doświadczeni przez los Hiszpanie wyrażają emocje poprzez rytmy flamenco. Z kolei Galicja to zielone wzgórza zasnuwane często mgłą, gdzie konserwatywni, ale gościnni mieszkańcy uwielbiają wracać do przeszłości. Katalończycy i Baskijczycy marzą o zauważeniu ich odrębności politycznej, społecznej i kulturalnej, a nawet niezależności od Hiszpanii. Tradycje regionalne tych terenów najlepiej uwidaczniają się w małych miejscowościach żyjących swoim powolnym życiem.

Dla Hiszpanów bardzo ważna jest rodzina, nie tylko jako duże, wielopokoleniowe zgromadzenie ale jako oparcie i siła społeczna. Wynikają z tego cechy szczególne tego społeczeństwa - odwaga w głoszeniu swoich poglądów, dążenie do realizacji celów, otwartość na nowości i przystosowanie do zmian. Mimo, że zazwyczaj największym autorytetem rodziny był mężczyzna, to właśnie kobieta wpływa najbardziej na życie rodziny. Radykalne zmiany w modelu rodziny i roli kobiet nadeszły po śmierci Franco i obaleniu reżimu. Wcześniej, jeszcze w latach 70. ubiegłego stulecia kobieta chcąc wyjechać z miast musiała posiadać pisemne upoważnienie męża do opuszczenia rodziny – oczywiście na krótko. Dziś liczba zawieranych małżeństw od tamtej pory spadła prawie o połowę, a emancypacja i zaczerpnięcie modeli rodzinnych z innych krajów rozwiniętych poskutkowało lżejszym traktowaniem tradycji rodzinnych.

Cechą łączącą wszystkich Hiszpan jest luźne podejście do poczucia czasu. Radość płynąca z życia oraz spotkania z przyjaciółmi czy czas dla siebie są w tej kulturze równie ważne jak praca, a słynne powiedzenie "manana" – czyli przekładanie wszystkiego na później stało się wręcz tradycją i normalnym podejściem do załatwiania spraw. Umawiając się z Hiszpanem na spotkanie trzeba dokładnie ustalić godzinę, bo często podczas spóźnień pojawia się wymówka, że godzina ma 60 minut. Takie podejście do życia sprawia, że osoby z innych krajów Europy często źle odbierają ich niepunktualność, ale sami Hiszpanie podchodzą do tego jak do normalnego trybu życia.

Hiszpanie przy przywitaniu zawsze całują się w oba policzki – niezależnie czy witają się z przyjaciółmi, rodziną, czy dopiero kogoś poznają. Podawanie ręki na przywitanie praktycznie nie istnieje. Inną cechą szczególną jest otwarte mówienie komplementów osobom, których się nie zna, zwłaszcza kobietom. Nie należy tego traktować jako spoufalanie – jest to naturalne i nie budzi żadnych złych emocji wśród mieszkańców Iberii.

Aktywny wypoczynek

Costa del Sol mimo różnorodności plaż jest świetnie zagospodarowane rekreacyjnie. Każdy znajdzie tu coś dla siebie – od miłośników kitesurfingu i windsurfingu, dla których znakomite warunki panują w Tarifie, po nurków, którzy upodobali sobie Park Narodowy Maro-Cerro Gardo. Na wybrzeżu znajduje się bardzo dużo wypożyczalni motorówek, skuterów i sprzętu do nurkowania i snorkelingu. Andaluzja kryje w sobie wiele ciekawych i zapierających dech w piersiach miejsc, które oddalone są od wybrzeża. W pobliskich górach wytyczonych jest wiele szlaków pieszych o różnym stopniu trudności, a rzeki wschodniej części Costa del Sol, dzięki swemu górskiemu charakterowi świetnie nadają się do raftingu i spływów kajakowych. Andaluzja posiada też wiele stadnin i szlaków konnych wzdłuż wybrzeża i w górach.

W Andaluzji, tak jak w pozostałych regionach Hiszpanii, najważniejszym sportem jest piłka nożna, a najślawniejszymi drużynami regionu są: Real Betis i Sevilla (obie z Sewilli) oraz Cadiz z Kadyksu. Mecze odbywają się przeważnie w niedziele ok. 17. W niedalekim Jerez w pierwszy weekend maja odbywa się motocyklowe Grand Prix, będący jednym z najważniejszych w Europie.

Wycieczki Fakultatywne

Wypoczywając na Costa del Sol warto zwiedzić kilka ciekawych miejscowości. Rezydenci różnych biur podróży proponują grafik i ceny wycieczek fakultatywnych, a niektóre z nich można odbyć również samemu.

Granada – położone malowniczo w Górach Betyckich miasto będące jednym z najważniejszych destynacji turystycznych Hiszpanii. Barwna historia miasta sięga aż VII w. p.n.e. kiedy to jako jedno z najważniejszych miast południowej części półwyspu należała do Greków, Kartagińczyków, Rzymian i Wizygotów. Kiedy miasto zostało podbite przez Arabów w XIII w. i zawarło przymierze z chrześcijańską Kastylią stało się schronieniem dla wygnańców islamskich z zachodniej Andaluzji, głównie z Kordoby i Sewilli. Granada rozwijała się w zawrotnym tempie i w XV w. była największym i najbogatszym miastem Półwyspu Iberyjskiego. Kiedy pod koniec wieku chrześcijanie wkroczyli do wschodniej Andaluzji i ostatecznie pokonali Arabów tylko w Granadzie dano im wybór między przymusowym chrztem lub wygnaniem. Odzyskanie tak bogatego i pięknego miasta stało się dla katolickich królów pretekstem do budowy wielu wspaniałych kościołów jako dziękczynienie. Powstała wtedy wspaniała kaplica królewska Capilla Real, gdzie znajdują się pochówki królów, imponująca katedra i wiele małych kościółków. W tych czasach założono również uniwersytet i wybudowano imponujący Hospital Real. Bez wątplenia jednak największym skarbem miasta jest okazały zespół pałacowy Alhambra – arcydzieło arabskiej architektury rozbudowane w XVI w. w stylu włoskiego renesansu. Zwiedzając wspaniałe komnaty starej części – Alcazaby bez wątplenia każdy zaniemówi z wrażenia. Wspaniałe mozaiki, arkadowe galerie, ściany wykładane kolorowymi płytkami azulejos i barwne stuki przenoszą do "Baśni tysiąca i jednej nocy". Kompleks składa się z czterech pałaców, z których na szczególną uwagę zasługuje największy z nich - Pałac Karola V uważany za najpiękniejszy renesansowy zabytek renesansu poza Włochami. Jest tu też wiele kościołów, arkadowych dziedzińców, zabytkowych kamienic i klasztorów.

Mellila – jest hiszpańskim miastem-enklawą mieszczącym się w Afryce, gdzie można dopłynąć z Malagi i Almerii. Kolonia, a następnie forteca należała do Fenicjan, Kartagińczyków, Rzymian i Arabów. W 1497 r. została zdobyta przez Hiszpanów i rozbudowana jako forteca. Przez wiele wieków była obiektem

sporów między Marokiem a Hiszpanią i na początku XX w. została opanowana przez arabskich powstańców. W 1995 r. zyskała status autonomiczny jako zamorskie tereny hiszpańskie. Jej największymi skarbami są: latarnia morska na cyplu wznosząca się na skalistym zboczu oraz okazałe fortyfikacje pochodzące z różnych okresów historii miasta.

Ronda – jest malowniczo położonym, andaluzyjskim miastem podzielonym na dwie dzielnice – Ciudad z zabytkami arabskimi oraz Mercadillo powstałej po rekonkwiescie. Ze względu na strategiczne położenie na skraju wąwozu odgrywała duże znaczenie w regionie, przez co została głównym miastem prowincji, a w XI w. stolicą małego państwa – Taify. Chrześcijanie odbili to miasto pod koniec XV w. i przebudowali wiele budowli. Najcenniejszymi zabytkami miasta są z pewnością cases colgadas – kamienice przylegające bezpośrednio do krawędzi wąwozu. Warto również zobaczyć Puente Nuevo – ogromny, 100-metrowy most zbudowany pod koniec XVIII wieku, legendarny pałac władców Taify – Casa del Rey Moro, kolegiatę Santa Maria la Mayor przebudowaną częściowo z wcześniejszego meczetu i Plaza de Toros – monumentalną arenę korridy powstałą w XVIII w.

Gibraltar – jest skalistym półwyspem położonym w cieśninie oddzielającej Hiszpanię od Maroka, który jest zamorskim terytorium Wielkiej Brytanii. Jego strategiczne położenie na jedynej drodze łączącej Atlantyk i Morze Śródziemne było przyczyną wielu najazdów. Charakterystycznym miejscem miasta jest wysoka skała wapienna wznosząca się nad portem, która jest świetnym punktem widokowym. Stanowi ona potężną twierdzę zbudowaną wewnątrz skał, a zewnętrzna część objęta jest rezerwatem przyrody. Gibraltar jest miejscem jedynym w swoim rodzaju – nigdzie indziej w Europie nie występują małpki Magoty, które tutaj są plagą. Słynie również wśród zakochanych, którzy coraz liczniej przyjeżdżają z Europy by wziąć tu ślub – może to uczynić każdy mieszkaniec Unii Europejskiej. Na terenie Gibraltar obowiązuje język angielski, a walutą jest funt brytyjski.

Antequera – miasto położone malowniczo u podnóża Gór Betyckich, które nazywane jest "el corazon de Andalucia" (Serce Andaluzji). Nad miastem góruje Pena de los Enamorados – "Skała Kochanków" związana z legendą dwojga zakochanych, którzy rzucili się z niej w morze. Miasto zachwyca świetnie zachowanymi zabytkami jak: renesansowa Real Colegiata de Santa Maria Mayor, arabska twierdza, liczne kościoły doby renesansu i Conventano de la Encarnation. Największą atrakcją są jednak dolmeny – trzy grobowce przykryte wielkim blokiem skalnym liczące ponad 4 tys. lat.

Jaen – malowniczo położona miejscowość oddalona ok. 90 km od Granady i Kordoby, która znajduje się obok największego parku narodowego Hiszpanii – Sierra de Cazorla y Segura. Szczególnie chronione są tutaj ptaki drapieżne i górskie ssaki jak unikalne gatunki kozic. Samo miasto posiada bardzo bogatą i burzliwą historię, po której zachowało się wiele pamiątek architektonicznych jak: arabski zamek rozbudowany przez katolickich królów, katedra z XVI w. uchodząca za jeden z najpiękniejszych kościołów Andaluzji przełomu renesansu i baroku, XVII-wieczny ratusz czy też Banos Arabes – ruiny arabskiej łaźni z XI w.

Carmona – miasto położone niedaleko Sewilli, gdzie zachowało się wiele cennych zabytków z czasów rzymskich: brama Puerta de Sevilla oraz de Cordoba – będące niegdyś częścią fortyfikacji i liczne grobowce stanowiące starożytną nekropolię. Zauważalna jest również doba renesansu, która zbiegła się z odzyskaniem ziem przez katolików. Powstało wtedy wiele cennych dzieł jak: kościół św. Piotra zbudowany w miejscu meczetu z dzwonnica na wzór Giraldy z Sewilli oraz Pałac Piotra I Okrutnego – Alcazar króla Kastylii.

Kadyks – miasto "Wybrzeża Światła" położone nad Oceanem Atlantycznym, którego strategiczne położenie spowodowało rozwinięcie się jednego z największych europejskich portów handlowych. To właśnie stąd flota angielska zrabowała kilka tysięcy beczek sherry przyczyniając się do sławy tego alkoholu, jak również był to największy port prowadzący handel z koloniami hiszpańskimi w Ameryce. Również tutaj w 1812 r. uchwalono pierwszą hiszpańską konstytucję, a osiem lat później wybuchło wielkie powstanie. Większość zabytków miasta pochodzi z końca XVI w., gdyż wcześniejsze zabudowania zostały doszczętnie zniszczone przez angielskie oddziały pod dowództwem hr. Essex.

Znajdują się tu dwie katedry – renesansowa Parroquia de Santa Cruz i skończona w połowie XIX w. Catedral Nueva z przepięknym mahoniowym chórem. Inne warte zobaczenia obiekty to: kościół Oratorio de la Santa Cueva z freskami wykonanymi przez Francisco Goyę, szpital Nuestra Senora del carmen z XVIII w., mury obronne ozdobione herbem Kastylii oraz muzeum mieszczące się w dawnym klasztorze franciszkańskim, gdzie znajduje się najważniejsza po Sewilli galeria malarstwa hiszpańskiego.

Huelva – miasto na Costa de la Luz leżące u ujścia rzeki Tinto, słynące z Muzeum Kolumba, który wypłynął w 1492 r. z pobliskiego Palos de la Frontera w poszukiwaniu nowej drogi do Indii. Starsza część miasta została zniszczona w wielkim trzęsieniu ziemi w 1755 r., a do dnia dzisiejszego zachowało się tylko kilka kościołów z XVI w.

Kordoba – jedno z najważniejszych miast Hiszpanii, którego historia sięga III w. p.n.e. Kiedy wiek później niewielka osada dostała się pod panowanie rzymskie zaczęła się rozwijać jako miasto handlowe i ośrodek kulturowy. Przyszli tutaj na świat wielcy rzymscy poeci i filozofowie, m.in. Seneka Starszy i Młodszy oraz Lukan. Po burzliwych czasach przechodzenia z rąk do rąk stała się stolicą niezależnego emiratu arabskiego, a kiedy w X w. ogłoszono mauretańską Hiszpanię Al-Adaluz niezależnym kalifatem Kordoba stała się największym miastem regionu Morza Śródziemnego i ważnym ośrodkiem naukowym Europy. Znajdowało się tu wtedy ok. 300 meczetów, 300 łaźni publicznych, 80 szkół i ponad 20 bibliotek. Okresie tym panowało również pokojowe współistnienie chrześcijaństwa, judaizmu i islamu. W XIII w. tereny te zostały jednak zajęte przez wojska chrześcijańskie pod wodzą Ferdynanda III Kastylijskiego i od tego czasu zaczęły się prześladowania wyznaniowe. Do najważniejszych zabytków miasta należą: Mezquita czyli katedra powstała z dawnego meczetu, będącego do dziś jednym z najwspanialszych dzieł islamu oraz Alcazar z pięknymi ogrodami i łaźniami. Warto zobaczyć również liczne pałace z XV i XVI w., średniowieczną synagogę, kościół Iglesia del Carmen z retabulum i malowidłami poświęconymi prorokowi Eliaszowi oraz wiele innych.

Ok. 8 km od Kordoby mieści się Medina Azahara – pozostałości ogromnego pałacu Omajjadów z X w., do którego budowy władca Abd-ar-Rahman III kazał sprowadzić 4300 kolum, a 140 z nich pochodzi z Konstantynopola.

Sewilla – stolica Andaluzji i flamenco, która jest czwartym największym miastem Hiszpanii. Od II w. p.n.e. przechodziła z rąk do rąk i do XI w. pozostawała w cieniu Kordoby. Stała się wtedy stolicą i rezydencją możnych rodów arabskich, a po zajęciu przez chrześcijan powołano tu pierwszy Trybunał Inkwizycji. Miasto zaczęło się bardzo bogacić po odkryciu Nowego Świata, kiedy powstał tu śródlądowy port przeładunkowy na rzece Gwadalkiwir. Koniec XVII w. przyniósł ze sobą epidemię dżumy i zamulenie koryta rzeki, przez co status miasta znacznie osłabł na rzecz położonego na wybrzeżu Kadyksu. Do najważniejszych zabytków miasta należy potężny Alcazar – pałac z XI w. przebudowany w stylu mudejar, gdzie podejmowano decyzje o wyprawie Magellana, a Krzysztof Kolumb został przyjęty przez Izabelę Kastylijską i Ferdynanda Aragońskiego po powrocie z Ameryki. Warto też zobaczyć renesansowy ratusz, katedrę Najświętszej Marii Panny w Sewilli (największy gotycki kościół na świecie), arenę korridy z muzeum i kolekcją strojów torreadorów, Główne Archiwum Indii wpisane na Listę UNESCO, które posiada okazałą dokumentację o zamorskich posiadłościach hiszpańskich oraz przepiękny Plac Hiszpański powstały na początku ubiegłego stulecia.

Tanger (Maroko) – przeprawa promowa do najbliższemu Hiszpanii miastu Afryki, które dzięki strategicznemu położeniu stało się w VIII w. bazą wypadowa arabskiego podboju Półwyspu Iberyjskiego. Po odparciu Islamu w XV w. miasto zdobyli Portugalczycy, którzy wraz z Bombajem przekazali je jako wiano angielskiej księżniczce Katarzynie Bragancy. Brytyjczycy uznali obronę miasta przed ciągłymi najazdami Arabów za nieopłacalną i opuścili Tanger w 1684 r. Po kolonizacji Maroka przez Francję i Hiszpanię miasto zyskało międzynarodowy status, a od 1956 r. należy ponownie do Królestwa Maroka. Warto również udać się do pobliskiego miasta Tetuam, gdzie jest wiele ciekawych arabskich zabytków.

Najczęściej Zadawane Pytania

Kiedy najlepiej wybrać się na Costa del Sol?

Sezon turystyczny trwa tutaj cały rok. Najwięcej turystów pojawia się tu od kwietnia do końca października ponieważ panuje tu długi okres bezdeszczowy, a wiatr wiejący od morza łagodzi odczucie wysokich temperatur. Zimą temperatura na wybrzeżu rzadko spada poniżej 20°C, a opady zdarzają się sporadycznie. Wielu turystów odwiedzających te rejony wypoczywa w ciepłe po narciarskich szaleństwach w górach Sierra Nevada, gdzie znajduje się wiele nowoczesnych ośrodków narciarskich, a najwyższe szczyty Hiszpanii oferują nie tylko wspaniałe widoki ale też świetne trasy zjazdowe.

Kalendarz imprez w regionie jest dość rozległy i ciekawy. W wigilię 6 stycznia pojawiają się trzej królowie, a przyjeżdżają na wielbłądach, statkami, a czasem helikopterem i rozdają drobne prezenty. Bardzo hucznie obchodzony jest ostatni tydzień karnawału, a podczas Wielkiego Tygodnia pojawiają się barwne procesje. Kwieciste dywany, kolorowe procesje i wiele przedstawień teatralnych na ulicy można zobaczyć w dniu Bożego Ciała. W większych miastach Andaluzji w noc letniego przesilenia odbywa się fiesta zakończona rozpalaniem wielkich ognisk. Warto też udać się w lipcu do Kordoby, gdzie odbywa się Międzynarodowy Festiwal Gitarowy czy do Granady, gdzie zobaczymy Międzynarodowy Festiwal Tańca – jeden z najważniejszych w Hiszpanii. Najważniejszy festiwal flamenco odbywa się we wrześniu w Sewilli w parzyste lata i zjeżdża na niego wielu tancerzy również z Ameryki Południowej. Odwiedzających te rejony późną jesienią i zimą z pewnością zaciekawia Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Granadzie czy festiwal „Górskiej Muzyki” odbywający się w Maladze 28 grudnia.

Jaka waluta obowiązuje w Hiszpanii i jakie są orientacyjne ceny?

W Hiszpanii od 2002 r. obowiązuje wspólna dla całej Unii Europejskiej waluta – Euro. Konsekwencją tego są nieco wyższe ceny niż w Polsce, zwłaszcza jeżeli chodzi o posiłki w restauracjach. Mimo dużej dostępności owoce morza należą do najdroższych morskich specjałów, jednak w większości miejscowości jest wiele niewielkich tawern gdzie można spróbować taniej regionalnych potraw.

Gdzie i jakie pamiątki kupić na Costa del Sol?

Costa del Sol ma kilka swoich oryginalnych pamiątek dostępnych w wybranych miastach, co podkreśla jeszcze bardziej ich regionalizm. W Kordobie znajdziemy srebrne filigrany, a barwną ceramikę w okolicach Malagi - przeważają wzory niebiesko-zielone, dalej na zachód żółto-zielone (Lucena). Największy wybór oryginalnych skarbów znajdziemy na targowiskach. Wiele z nich znajduje się w starej części Malagi (otwarte w niedzielę), jak również w przybrzeżnych kurortach: Marbella (pn.), Fuengirola i Nerja (wt.), Estepona (śr.), Termolinos (czw.), Benalmadena (pt.). Do innych, najczęściej kupowanych pamiątek należą kastaniety, wachlarze, kolorowe suknie do flamenco, gitary, czarne byki i gadzety związane z poszczególnymi miejscowościami i Andaluzją.

Jaki czas obowiązuje w Hiszpanii?

Mimo dużej odległości od Polski, w Hiszpanii jest taka sama godzina jak u nas. Ulega on zmianie tylko na Wyspach Kanaryjskich.

Jak poruszać się po Costa del Sol?

Andaluzja posiada bardzo dobre połączenia z miejscowościami nadmorskimi, niedaleko których wiedzie autostrada i kilka dróg alternatywnych. Znakomite drogi prowadzą również z wybrzeża do Sewilli, Kordoby, Granady czy Jean. Bardzo dobrym pomysłem jest podróżowanie autobusem, gdyż poza niską ceną ich zaletą są częste połączenia z miejscowościami wypoczynkowymi i dużymi miastami Andaluzji. Costa del Sol posiada znakomitą komunikację kolejową – na dalszych odcinkach między głównymi miastami kursuje szybka kolej Renfe, a między Malagą i Fuengirolą często odjeżdżające linie podmiejskie.

W większych miastach znajdują się wypożyczalnie samochodów, które ułatwiają indywidualne zwiedzanie regionu. Stan drug Andaluzji w ostatnich latach znacznie się poprawił i na wielu odcinkach, zwłaszcza na autostradach wzdłuż wybrzeża i między głównymi miastami są przeważnie czteropasmowe, płatne autostrady. Paliwo jest tańsze niż w Polsce, co sprzyja samochodowym wycieczkom po regionie. Polskie prawo jazdy jest wszędzie akceptowane.

Jakie plaże są na Costa del Sol?

Wybrzeże Andaluzji jest w dużej mierze skaliste co stwarza wspaniałe warunki do nurkowania i zwiedzania podwodnych grot i jaskiń. W kurortach znajdują się plaże piaszczyste (głównie wschodnia część) oraz żwirowe (na zachodzie), jednak przy hotelach wyższej kategorii lub w wybranych kurortach plaża jest usypywana sztucznie. Wybierając kurort i hotel warto upewnić się do jakiej plaży będziemy mieć dostęp.

Jakie są ograniczenia celne w Hiszpanii?

Przewóz towarów podlega ograniczeniom ilościowym na zasadach obowiązujących w UE, co oznacza w praktyce, że rzeczy osobiste i sprzęt na własny użytek nie podlega ograniczeniom celnym. W przypadku towarów można wwozić i wywozić: do 800 szt. papierosów, 200 szt. cygar, 10 l spirytusu, 20 l mocniejszego alkoholu, 90 l wina i 110 l piwa.

Jakie dokumenty potrzebne są w razie konieczności skorzystania z służby zdrowia w Hiszpanii?

Publiczna służba zdrowia jest w Hiszpanii bezpłatna w podstawowym zakresie, o ile posiadamy wydaną przez NFZ Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ), o którą należy postarać się przed wyjazdem. Nie obowiązuje ona jednak w przypadku prywatnych wizyt i szpitali niepaństwowych gdzie należy mieć dodatkowe ubezpieczenie lub samemu opłacić leczenie. W zależności od ubezpieczyciela podawane są przed wyjazdem dane firm współpracujących, do których należy się zwrócić w razie konieczności skorzystania z prywatnej pomocy lekarskiej. W całej Andaluzji szpitale państwowe prowadzone są przez Andaluzyjską Służbę Zdrowia, uważaną za jedną z najlepszych w kraju, a w większych miejscowościach na Izbach Przyjęć jest wielu wolontariuszy pełniących rolę tłumaczy.

Ze względu na inną florę bakteryjną należy starannie wybierać restauracje lub jadać w hotelach i przestrzegać podstawowych zasad higieny. Turyści powinni pić wyłącznie wodę butelkowaną, ewentualnie gotowaną co najmniej 10 min. Szczepienia ochronne nie są wymagane i nie ma zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych, niemniej przed wyjazdem warto sprawdzić czy szczepienia nie są zalecane sezonowo.

Ważne informacje MSZ

Dokumentem uprawniającym nas do pobytu na terenie Hiszpanii jest dowód osobisty lub paszport (o ile nie posiadamy dowodu). Obowiązują nas te same co w innych krajach UE przepisy dewizowe oraz nie ma obowiązku meldunkowego, jeżeli nasz pobyt na terenie kraju nie przekracza 90 dni.

Szczegółowe i aktualne informacje można znaleźć na stronie Ministerstwa Spraw Zagranicznych: www.msz.gov.pl lub na stronie ambasad i konsulatów w Hiszpanii.

Najbliższe ambasady i polskie placówki dyplomatyczne:

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Królestwie Hiszpanii

Hiszpania, Madryt, Guisando 23 bis, 28035

Tel.: +34 913 736605

Tel. dyżurny: +34 913 769555

www.madryt.polemb.net

Wydział Konsularny Ambasady RP w Madrycie

Hiszpania, Madryt, Goya 15 4°, 28001

Tel.: +34 914 362 632

Faks: +34 913 736 624

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Barcelonie

Hiszpania, Barcelona, Avda. Diagonal, 593-595, piętro 6, 08014

Tel.: +34 93 3227234

Tel. dyżurny: +34 607735740

www.barcelonakg.polemb.net

Pogoda

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Najwyższe temperatury	17	17	18	21	23	27	29	30	27	23	20	17
Najniższe temperatury	8	8	11	13	15	19	21	22	20	16	12	10
Temperatura wody	15	14	14	15	17	18	21	24	25	24	21	18
Godziny słoneczne	6	6	6	8	10	11	11	11	11	7	6	5
Dni deszczowe	6	6	7	6	4	1	0	1	2	5	7	7
Wilgotność	70	70	69	67	64	64	66	65	68	72	72	70